

זמני השבת
אופק: אלעד וב"ב

הדלקת הנרות: 16:41
מוצאי שבת: 17:46
דבינו תם: 18:22

מוסף ב-7000 עותקים בכל הארץ
פרשת "בראשית" - גליון מס 185

זמני השבת
אופק: ירושלים

הדלקת הנרות: 16:45
מוצאי שבת: 17:45
דבינו תם: 18:25

שנה ז' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | טל' המערכת: 03-9094245

"ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול למאורות היום ואת המאור הקטן למאורות הלילה ואת הכוכבים" (א. טז).

בגמרא בחולין (דף ס: מובא, שרבי שמעון בן פזי הקשה: הרי כתוב 'ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים', משמע שניהם גדולים, ומיד בהמשך הפס' 'את המאור הגדול ואת המאור הקטן?' והסביר, שזה מפני שאמרה ירח (בלשון תורה הוא לשון זכר, תוס' שם) לפני הקב"ה: 'רבש"ע! אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד?' אמר לה הקב"ה: 'לכי ומעטי את עצמך'. אמרה לפניו: 'רבש"ע! מפני שאמרת לפניך דבר הגון, אמעית את עצמי?' ניסה הקב"ה 'לפייסה' בכל מיני דרכים, וראה שלא מתיישבת דעתה של הירח, עד שאמר הקב"ה 'הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח', ולכן בשעיר שעם ישראל מביאים בראש חודש, נאמר 'לה', 'לכפר על מיעוט הירח. ע"כ.

ביאורים רבים נאמרו לגמרא זו, אחד מהם הוא ביאורו הנפלא של רבי משה סופר זצ"ל, ה"חתם סופר": משל למלך שהיה חייב כסף לאחד משריו. אמר המלך לשר: במקום שאני אתן לך את הכסף, ישנם בעיר פלונית אנשים שחייבים לי כסף, לך וגבה מהם את חובי במקומי, וכך אפרע לך אני את חובי. הלך השר אל אותה עיר וביקש מתושביה שיפרעו לו את חובם למלך. התושבים השיבו בחיוב, והבטיחו שתוך שבועיים יקבל מאיתם את כל פירעון החוב. חלפו שבועיים, השר בא לבקש את כספו, אך התושבים הודיעוהו כי ארעה תקלה, בדיוק היה גשם ולא הצליחו להשיג את הכסף...

הבין השר, והסכים להמתין עבורם עוד שבועיים נוספים. כך נמשך הדבר מספר חודשים, כשהשר מבין שהם משתמטים מלפרוע את החוב. בסופו של דבר, כשראה השר שבני העיר אינם משלמים, חזר אל המלך וביקשו שישב לו את כספו. בשמוע זאת המלך, כעס על אותם אזרחים אשר לא שילמו את חובם לשר, כי בכך בעצם ביזו בעקיפין את המלך, אשר הבטיח לשר את כספו דרכם, אך הם אכזבו ולא שילמו לשר את המגיע למלך.

כך גם הנמשל - אמר החת"ס - הקב"ה אומר "הביאו כפרה על שמעטתי את הירח", כביכול מרגיש הקב"ה שנצרכת לו כפרה על מיעוט הירח. ולכאורה, מה זה קשור אלינו, מדוע אנחנו מחוייבים להביא קורבן בר"ח לכפר על כך. **אלא הביאור הוא,** שהקב"ה אמר ללבנה אמנם מיעטתי אותך, אך כל זאת עד ביאת המשיח, שאז יהיה אור הלבנה כאור החמה. שאלה הלבנה, ומתי כבר יבוא המשיח. ענה הקב"ה 'אל דאגה, בניי כבר מטפלים בענין'... אך הבעיה היא שהמשיח לצערנו ובעוונותינו עדיין לא הגיע כי אנחנו לא דאגנו במעשינו שיגיע, וממילא אומר לנו הקב"ה להביא עליו כפרה, כי אנו עוד אשמים שעדיין לא שולם החוב על מיעוט הלבנה. (יש"כ לבה"ח אברהם שולטי הי"ו)

"אִי הַסֵּפֶר תּוֹלְדוֹת אֲדָם" (ה. א).

איתא בילקוט: א"ר יהודה בר"ר סימן, עד שאדם הראשון מוטל לפני מי שאמר והיה העולם, הראה לו דור ודור וחכמיו, דור דור וסופריו וכו'."

פעם אחת התבטא מרן הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל, ראש ישיבת פוניבז', כך: "ישנם מחברים שגדולים מספריהם, וישנם ספרים שגדולים ממחבריהם. בדורות הקודמים, היו תלמידי חכמים עצומים, שמעט מכל מה שחידשו כתבו עלי ספר, כך יצא שהספר הוא זעיר שיש בו גם דברים פשוטים אע"פ שהם אמיתיים, והם היו גדולים מספריהם. אבל בדור האחרון, ישנם רבים שמעמיקים בנושא וסוגיא או ענין מסוים, או בכמה עניינים וסוגיות ויושבים על זה תקופות גדולות, עד שמוציאים מזה ספר, אם כן הספר הוא מעשה חד פעמי, שלעתיים גדול מן המחבר..."

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (א. א).

נהוג לנעוץ ולחבר את סוף התורה לתחילתה.

והנה - אמר הגאון רבי מאיר הלוי עפשטיין זצ"ל, אב"ד קופשיאק (ולימים מ"ץ ביולגא) - הגמרא במסכת מגילה מספרת (דף ט:). 'מעשה בתלמי המלך שכינס שבעים ושנים זקנים, והכניסם בשבעים ושנים בתים, ולא גילה להם על מה כינסו, ונכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם: 'כתבו לי תורת משה רבכם'. נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה, והסכימו כולם לדעת אחת, ושינו מן הלשון שנאמרה בתורה כמה וכמה מקומות, והראשון שבהם הוא בפסוק שלפנינו, ששינו וכתבו לו: 'אלוקים ברא בראשית', שלא יאמר שתי רשויות הן וראשון ברא את השני.

לאור זאת יובן הקשר בין המילים המסיימות את התורה: **"לעיני כל ישראל" - לפסוק הראשון בתורה: "בראשית ברא אלוקים"**, דהיינו: רק 'לעיני כל ישראל' צריך לכתוב 'בראשית ברא אלוקים', אבל לעיני אפיקורסים צריך לכתוב 'אלוקים ברא בראשית'...
ודברי פי חכם חן!

"עֵינַי פָּרִי עֵשֶׂה פָּרִי לְמִינוּ" (א. א).

מפרש רש"י: "שיהא טעם העץ כטעם הפרי, והיא לא עשתה כן אלא 'ותוצא הארץ וגו' ועץ עושה פרי" - ולא העץ פרי, לפיכך כשנתקלל האדם על עונו נפקדה גם היא על עוונה".

וצריך ביאור: איזה קשר יש בין חטא הארץ - לחטא האדם, עד שכאשר נענש הוא, נענשה אף היא עימו?

ביאור חרף על כך, מובא בשמו של הגאון רבי יוסף פיומער זצ"ל מסלוצק: כתב הגר"א ב"אדרת אליהו", שבהצטדקותו של האדם באמרו "האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל", היתה טענתו: הלא אתה ציוות לי "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו", ואני חשבת שאלאורה המילה 'ממנו' מיותרת, אלא הבנתי שהכוונה היא שלא אתלוש את הפרי **בידים ממנו**, ואמנם אני עצמי לא תלשתי ממנו, אלא "היא נתנה לי ואוכל!"

ואמנם, יש מקום לפרש שבאמת כוונת המילה 'ממנו' היתה: שלא רק מן הפרי לא יאכל, אלא אף 'ממנו' - מן העץ עצמו, וכמאמר חז"ל (בראשית רבה, סוף פרשה יד) שעץ הדעת היה אתרוג, שטעם עצו ופריו שוה.

אלא שאדם הראשון לא יכול היה להעלות על דעתו שזו כוונת המילה 'ממנו', כי מאחר ועדיין לא אכל מעץ הדעת, לא מהפרי ולא מעץ, סבר שאילו זה הוא כשאר האילנות - שאין טעם עצם שוה לטעם פריים, ולכן טעה ופירש ש'ממנו' הכוונה שלא יתלוש בעצמו, אך אם יתלוש אחרים ויביאו לו - אין כל איסור אם יאכל.

מיהו האשם בטעות גורלית זו? הארץ. כי אילו לא שינתה הארץ מצויי הקב"ה, אלא היתה עושה את האילנות באופן של טעם העץ כטעם הפרי, היה אדם הראשון מבין שכוונת המילה 'ממנו' היא שלא יאכל מהעץ עצמו, מכיון שאז כל העצים היו ראויים לאכילה כמו הפירות, ולא היה מפרש בטעות ש'ממנו' מתיר לו לאכול מפרי עץ הדעת - אם ייתלש על ידי אחרים, ואז גם לא היה נכשל בחטא הנורא של אכילה מעץ הדעת (ולמרות שאד"ר היה רק בגן עדן ולא ירד לארץ, הכונה גם לקרקע בגן עדן, ודו"ק).

אשר על כן, כשהתקלל האדם - התקללה גם הארץ, כי היא בחטאה גרמה לטעותו!

(ועיין ברמב"ן, שפירש שהמילה 'ממנו' אינה מתייחסת אלא לפרי, משום שהעץ אינו ראוי לאכילה, אבל לפי המדרש שהיה זה אתרוג - מיושב כדברינו).

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

המכון לסת"ם
עבודת הקודש
מכירת ס"ת, תפילין,
מזוזות וכל צרכי הסת"ם.
פנ"ל: 054-8484945 רפאל ש.

AP
HAIR DESIGNER
מעבב השיער - אסי פרץ
בתיאום מראש: 052-626 53 92

ד"ר שנה
התקליטן רפאל חכמון
פנ"ל: 052-2567240

שרוליק קרויזר
המרת מט"ח וצ'קים
סניף ר' יהודה הנשיא 33
סניף נחלת יצחק
נייד 050-6379544

הפרשת תרומ' לפי דעת השו"ע
כולם מצטרפים לבית המעשר מה איתך?
08-9214829
תצטרף - תהדר
בית המעשר

מקצוענות ואיכות ללא תחרות!!!
אצילינו אמינות מעל לכל!!!
משרד: 03-9747444
אתר: WWW.HDBKBL.COM

הדקל
עבודות גמר ושיפוץ

אביב פון
חנות הפאלאפונים שלך באלעד
כל סוגי הפאלאפונים,
מטענים, נגנים ואוזניות.
רח' רשב"ו 23 (מול נחלת יצחק), אלעד.
טל: 03-950-19-19

